

Treballes en precari?

La feina en precari crea “pobres amb treball”

GOAC de BARCELONA - SANT FELIU

PRESENTACIÓ

A la **GOAC** (Germandat Obrera d'Acció Catòlica), som persones treballadores, com tu, que també patim inseguretat, retallades i atur. I, juntament amb tu i altres persones de les nostres feines i ambients, intentem reunir-nos i lluitar per aconseguir, com a dret i pràctica universal, una feina i una vida dignes.

A la **GOAC**, tenim un espai de trobades periòdiques, que anomenem Sector, en el qual hem estat parlant sobre la precarietat i les seves causes i, també, com això afecta els nostres compromisos i tota la nostra vida. En aquestes trobades també assisteixen companyes i companys amb qui coincidim en els llocs de treball, en els sindicats i associacions, als barris... o persones que tenen interès a aprofundir sobre aquests temes.

Des d'aquest espai del "**Sector sobre la precarietat**", t'oferim aquest quadernet que recull alguns testimonis de vida i treball, amb el qual et convidem a dialogar sobre les situacions i experiències respecte de la precarietat. Al final, suggerim un treball de reflexió personal i de grup que pots comentar amb els teus companys i companyes de lluita, de treball, d'atur, de barri, amb la família...

L'objectiu, per tant, d'aquest fullet és aprofundir en la nostra vida i entorn, com a gent treballadora que som, reflexionar sobre aquestes situacions que coneixem i cada dia vivim i comprometre'ns en la seva transformació, individualment i col·lectivament.

La importància del moment que vivim i el sagnant degoteig de situacions injustes i inhumanes en què estem envoltats ens han impulsat a socialitzar aquesta reflexió

del Sector de Precarietat de la GOAC Barcelona-Sant Feliu.

El context de crisi que vivim fa més evident la injustícia patida per molta gent i les seves famílies.

Però això no és una situació transitòria, pròpia d'un moment de crisi, sinó que respon a una manera d'organitzar la societat i l'economia que posa els interessos econòmics i polítics d'una minoria davant les necessitats de les persones i les famílies treballadores.

AIXÍ, PODEM CONSTATAR:

- **L'incessant increment de la flexibilitat i la precarietat** dels llocs de treball que empobreixen les classes treballadores i les xifres d'aturats. Precarietat i atur que acaben precaritzant tota la nostra vida.
- **Una organització del treball** que dificulta l'existència personal i familiar i augmenta la sinistralitat laboral.
- **Un constant atac als drets socials**, a l'educació, a la salut, a l'habitatge i altres drets humans i drets col·lectius que els fan disminuir fins a nivells inhumans, especialment penalitzant els treballadors i treballadores, així com les famílies obreres.
- **Una forma de pensar** (una cultura capitalista) cada vegada més individualista ens fa creure que totes aquestes situacions són "naturals" i no es poden canviar o que les solucions només poden ser individuals.

Per tant, volem compartir la nostra experiència quotidiana en el treball, la dels nostres companys i companyes, la dels nostres veïns i veïnes, des de l'experiència diària de lluites i resistències que el sistema tracta d'invisibilitzar.

Com a persones cristianes i també afectades, estem cridades a escoltar el clam dels pobres i volem assumir, cada dia amb més zel, les ansietats i penes, alegries i esperances del nostre poble.

Sempre ens tens a la teva disposició.
Una abraçada,

GOAC

***Germandat Obrera d'Acció Catòlica de Barcelona i Sant Feliu
Sector de Precarietat
Juny 2015***

SUBCONTRACTACIÓ

Antonio, treballador de la construcció

L'Antonio té 48 anys, està casat i té un fill de 13 anys. Va treballar 22 anys com a capatàs a una empresa constructora gran. No obstant això, el 2012 l'empresa va fer un ERO i es va quedar a l'atur. Va estar 6 mesos buscant una feina de la seva categoria on pogués cobrar el que estableix el conveni del seu sector. Però era impossible. Finalment, i gràcies a una recomanació dels superiors de la seva antiga companyia, va ser contractat per un subcontractista d'aquesta mateixa companyia.

Ningú l'enganyava. Des del primer moment el van informar que cobraria 7,5 € /hora, tot inclòs (vacances, pagues extres i indemnització per finalització de contracte). I... per hora realment treballada, és a dir, si per qualsevol raó, encara que no sigui culpa seva, no pot treballar, no cobra. Per exemple, els dies de pluja que no es pot treballar a l'obra, no cobra. A més, no hi ha distinció entre hores ordinàries i extraordinàries (a la nit o festiu). I amb una jornada de més de 60 hores a la setmana. D'altra banda, el seu contracte sempre seria temporal (per obra): nou treball, contracte nou. Sense cap possibilitat de contracte indefinit. Per tant, sense cap dret a compensació de cap despesa per viatges o dietes.

Legalment, segons el conveni, hauria de cobrar 14,2 € /hora, amb una jornada de 40 hores setmanals i a 18,90 € les hores extraordinàries nocturnes o festives, que també són voluntàries. Això és el que guanyava quan treballava directament per a l'empresa principal, a la mateixa obra. Això és el que encara cobren els pocs dels seus antics companys d'empresa que encara conserven la seva ocupació en la mateixa empresa i comparteixen centre de treball amb ell,

encara que en condicions molt diferents. Aquestes quantitats són les que l'empresa subcontractista, per a la qual treballa ara, fa constar a la seva nòmina. I ell així ho signa i per tant abona els impostos per aquest salari, encara que no el cobra.

L'Antonio diu: "És com si estigués encara a la meua antiga empresa: els companys, la feina,... però ara és molt fotut." A casa també se'n van adonar i molt. Acostumar-se a millor és fàcil, però a pitjor, és molt difícil. En els últims dos anys no he fet més de quatre dies de vacances. Els dissabtes treballa sempre. I, en les últimes setmanes, fa sis diumenges consecutius que treballa sense descans.

Jo abans tenia estimació a la meua feina. Ara em fa fàstic. Si pogués me n'aniria de la construcció.

No obstant això, la meua relació amb el meu empresari actual és bona. No m'han enganyat en cap moment. M'estan donant allò que vaig acceptar. Sé que no hauria de fer-ho. Però, quina solució hi ha? No sé com podria solucionar-ho."

Què destaquem de la situació de l'Antoni?

- Després de molts anys de treball en els termes del conveni del sector, l'Antonio, afectat per l'ERO i amb uns mesos a l'atur, ha estat condemnat a acceptar la feina per a una empresa subcontractista de la seva antiga companyia, amb una reducció del 50% de les seves condicions laborals (cosa completament il·legal) i encara que oficialment consta que segueix amb les condicions legals que marca el seu acord.
- La complicitat en el seu lloc de treball respecte a les seves condicions indignants i les dels seus companys de l'empresa subcontractista és total: l'empresari principal, l'empresari d'obra, els treballadors de l'empresa principal i els mateixos del subcontracte, incloent l'Antonio, coneixen la situació il·legal i indignant.
- Les noves condicions laborals de l'Antonio afecten la seva vida familiar, perquè s'han reduït molt els ingressos que té la família i el temps de convivència.
- Personalment, l'Antonio ha perdut l'entusiasme per la seva professió.
- En el futur ha perdut l'esperança de sortir de la situació actual de precarietat laboral. No hi veu una solució.

Quan una empresa externalitza part de la seva activitat el que fa és traslladar a "l'exterior" el que anteriorment era des de "dins". El que anteriorment es realitzava amb persones contractades per l'empresa, ara ho fa mitjançant la contractació d'una altra companyia que li fa aquesta feina. L'empresa principal ja no ha de preocupar-se de les condicions de les treballadores i els treballadors, que ara ja no són seus, sinó de la subcontractista. Intentarà estrènyer els preus amb els que compra els serveis subcontractats per tal d'obtenir uns estalvis que abans, forçat per la llei laboral (conveni del sector) no havia pogut obtenir directament dels qui eren els seus empleats i empleades. I, com que el subcontractista es veurà obligat a competir amb altres subcontractistes, acabarà proposant als treballadors i treballadores condicions il·legals per sota dels convenis col·lectius del sector.

Aquesta subcontractació es pot produir amb moltes variants:

1. Quan l'empresa subcontractista és "individual", és a dir, la treballadora de la empresa principal és obligada per la seva cap a ser emprenedora "autònoma" per continuar treballant per a ella; i ara ja sense la garantia que abans li ofería el Conveni, a causa que el seu contracte amb la companyia ja no és laboral (com a empleada), sinó mercantil entre empreses: la principal i... ella mateixa com a autònoma. I, entre empreses, ja únicament compta la llei de l'oferta i la demanda. No hi ha cap regulació de salaris mínims, vacances o cobertura per malaltia o prestació d'atur...

2. També les administracions públiques externalitzen serveis i empitjoren les condicions de les treballadores, ja que en comptes d'augmentar el nombre de persones funcionaries, o renovar les plantilles a mesura que el personal es va jubilant, s'opta per serveis de contracte a empreses privades, amb personal laboral, mà d'obra amb contractes menys estables i convenis pitjors que els del funcionariat.

3. Una altra varietat d'externalització són les deslocalitzacions, encara que en aquest cas no comporten necessàriament una reducció de personal. Simplement es decideix canviar el país on ubicar certa planta de producció, per aprofitar les condicions de treball pitjors permeses per la llei en el nou país respecte a l'actual. De vegades només n'hi ha prou amb "l'amenaça de deslocalització" de l'empresa principal envers les treballadores del país d'origen per tal que acceptin una reducció de les seves condicions laborals per sota de les que estableix el seu conveni del sector i signen un conveni d'empresa que, gràcies a la darrera reforma laboral, prevaldrà sobre el del sector.

FLEXIBILIZACIÓ

Carlota, el seu va ser un dels llocs de treball creats pel Govern Rajoy

Un cop passats tres mesos del meu retorn a Espanya, després d'acabar l'Erasmus, m'han pagat el meu primer salari: 58 euros. A 3,60 euros l'hora, en una botiga d'una multinacional dedicada a productes orgànics, sucres i verdures sanes, dirigida per gent jove que afirma haver viscut el que estem vivint tots nosaltres. Diumenge passat, en recollir la meua nòmina i el taló amb els 58 euros per treballar les quatre hores -encara que he de ser a les 9.30 i me'n vaig a les 15 h després de fer caixa-, deprimida i humiliada, vaig pensar que, si comparo la renda per càpita i desenvolupament, no estem ja tan lluny de salaris asiàtics, aquells que mouen les campanyes contra Nike i Zara. Malgrat la por de prescindir d'un treball de merda, va poder més la meua dignitat i me'n vaig anar. Això sí, després d'esperar que un altre vingués a tenir cura del negoci. Tot i així la meua consciència no està tranquil·la: i si no trobo una altra cosa? El mes passat jo vaig ser una de les víctimes de les feines que el govern Rajoy va anunciar que havia creat.

A finals de juny, vaig aterrar a l'aeroport. S'havia acabat el meu any d'Erasmus. Les primeres coses que vaig fer, després d'actualitzar el meu CV en castellà posant la meua experiència de 5 anys en hostaleria i un anglès quasi perfecte -perquè ja sabia que la meua carrera universitària serviria de ben poc-, eren les mateixes que vaig fer a Anglaterra per trobar feina: buscar ofertes a Internet. Però en comptes d'enviar cinc CV, com vaig fer allà, en vaig enviar uns seixanta en poques setmanes. Resultat, cap trucada.

Així que vaig començar a anar a tot arreu amb una carpeta amb els meus CV ficats a la motxilla, per lliurar-los quan veiés ofertes a botigues i bars. Per la meva sorpresa, quan estava tot perdut, vaig rebre una trucada d'una botiga. Una franquícia internacional amb molt bon futur, joves líders que no arribaven als 35 anys i totes les meves companyes entre 20 i 25 anys, algunes estudiant també.

Em van contractar per treballar els diumenges, amb un salari de 104,76 euros al mes, a 6.54 euros l'hora, que, tot i ser bastant menys del que cobrava a les Illes Britàniques, em semblava bé. No puc pagar el lloguer, però va ser com a mínim una mica de diners extres, i diumenges no m'importava perdre hores d'estudi. Vaig començar el primer mes de treball sense contracte, entre que em vaig apuntar a la Seguretat Social, em van fer el contracte, etc. A l'agost vaig cobrar en negre: 200 euros per 20 hores aproximadament, però estava esperant l'alta a la SS i tenir un contracte legal.

Cada diumenge arribava vint minuts abans d'obrir la botiga i la caixa, i me n'anava una hora després de recollir i tancar la caixa. Estava contenta. Com a mínim no em sentia estancada i adquiriria experiència en un lloc que presumeix de ser ecològic,

natural, emprenedor... El mes de setembre ja vaig començar amb el meu contracte, alegre i feliç, venent els productes tan naturals i saludables a la meva família i amics i orgullosa de mi mateixa.

Imagineu quina és la meva sorpresa quan, a finals del mateix mes, el meu cap em deixa la nòmina a la botiga perquè la vegi. I em trobo que, amb la deducció d'impostos que han fet, la nòmina es queda en 58,63 euros, que no arriba als quatre euros l'hora (3.66 exactament). Truco al meu cap (perquè ha de ser un error en la nòmina) i després d'unes vuit trucades (sense exagerar), aconseguixo que agafi el telèfon i m'escolti. Li dic que jo me'n vaig. Em va demanar d'esperar que algú vingués a substituir-me i vaig esperar una hora. Va arribar una accionista de la companyia. Us estalvio el tracte que en va dispensar.

Vaig estar a punt de plorar. Em sentia humiliada i, sobretot, em feia ràbia; merda!, que estem a Espanya, en un país del primer món, dins de la UE, amb uns drets pels quals fa molt de temps molts van lluitar i morir fins i tot per assolir-los. Allà la vaig deixar, rient mentre parlava per telèfon amb la botiga oberta”.

Què destaquem de l'experiència de la Carlota?

- La Carlota és una dona jove que com tantes altres busca feina i es veu obligada a agafar qualsevol "treball de merda", amb contracte o sense, que li permeti sobreviure.
- Es veu obligada a acceptar una major flexibilitat (superreducció) en hores de treball i salaris: els *minijobs*. Només treballa els diumenges i li paguen quatre hores encara que en fa més. Contracte escombraria, precarització de la feina.
- Per por de perdre la feina, accepta la cadena d'explotació d'una franquícia internacional: "una multinacional botiga verda, dedicada a productes orgànics, suc i verdures saludables, dirigida per joves que diuen haver passat pel mateix que tots nosaltres". Això és el que es pensen alguns: als joves emprenedors van explotar-los i ells estan fent el mateix amb qui ve darrere.
- Malgrat viure un futur incert, que genera por, inseguretat i frustració, la Carlota, deprimida i humiliada, assenyala els culpables: "Malgrat la por per prescindir d'un treball de merda, va poder més la meva dignitat i me'n vaig anar"

La flexibilització de les condicions de treball suposa trencar la seva estabilitat, o com a mínim la tendència a aquesta que, fins i tot legalment, estava reconeguda com un bé comú. Així, l'horari de treball i la durada d'hores diàries ja no són determinats a priori i homogèniament, per tot l'any. Ans al contrari, el que es fa és adaptar-los a les irregularitats en la demanda de producció. Així els horaris poden canviar d'un dia a un altre, d'una setmana a la següent, etc.

De la mateixa manera, l'expectativa d'un contracte indefinit i a jornada completa ja no existeix. Prolifera els contractes a temps parcial i temporals, per obra o servei. Es prioritza al màxim l'optimització de costos, ajustant l'ús de recursos humans a les necessitats de producció.

La seguretat en el treball es trenca. En aquest escenari, fer-se un projecte de vida, tant per a l'actualitat més immediata, com de futur, és impossible. Només existeix el projecte productiu, i la persona, cada persona, únicament compta com a element al seu servei.

ECONOMIA SUBMERGIDA

Mohamed, ofegat per una hipoteca

Mohamed fa més de deu anys que viu a Sant Boi (al barri de Camps Blancs). Està casat i té dos fills.

Fa vuit anys va comprar un pis per valor de 240.000 € i li demanaven dues hipoteques, a pagar en 30 anys, per cobrir el pis i les despeses. Una de 120.000 € pel seu pis i una altra de 140.000 €, sobre el pis del seu amic Candami, que aquest ja havia pagat.

Els primers anys va anar treballant i pagant una quota de 1.100 €. Amb la crisi, queda aturat i ha d'emigrar a França, on treballa durant tres anys. Al principi li pagaven puntualment, però posteriorment, treballava i no li pagaven i va haver d'anar a judici per recuperar els salaris dels tres anys.

Quan torna a Catalunya, es troba que fa molt de temps que no havien pagat la quota d'hipoteques, amb la qual cosa comença el calvari amb el banc. Al final li condonen la hipoteca del seu pis i li concedeixen un lloguer social; però la hipoteca que pesa a sobre el pis del seu amic, no la condonen. Actualment està lluitant, juntament amb la PAH de Sant Boi, perquè no treguin del pis el Candami, el seu amic. Serà molt difícil aconseguir-ho.

En l'àmbit laboral, des del seu retorn de França, Mohamed està situat a l'economia submergida, treballant de paleta i rebentant preus. En alguns dels treballs, al final, no li van pagar. Així, últimament, com que no té gens de diners per avançar el material, és qui li encarrega la feina (banys, cuines, etc.) el qui normalment li avança diners per comprar el material;

tot i així, també a vegades el deixen sense pagar la finalització de l'obra.

Què destaquem de l'experiència de Mohamed?

- Per la manca d'ocupació per compte d'altri, es veu forçat a treballar en l'economia submergida, on, en el millor dels casos, cal rebentar preus per competir amb els altres.
- La precarietat laboral i les rendes baixes van conduir a problemes diversos, incloent-hi la pèrdua de la seva casa i la necessitat d'emigrar.
- L'economia submergida porta a patir més d'una negligència per persones possiblement del mateix origen i estatus (socials, econòmiques, culturals...).

Segons la definició del Consell Econòmic i Social, **l'economia informal és el conjunt d'activitats de producció de béns i serveis per al mercat que eludeixen les normes**, tant fiscals com de qualsevol altre tipus amb contingut econòmic, que no inclouen únicament les regulacions laborals, sinó també les relatives al medi ambient, normes tècniques, seguretat, etc.

ATUR

Pau, aturat intermitent

En Pau té 32 anys. Té titulació en formació professional en l'especialitat de carrosseria (planxa i pintura d'automòbils). Aproximadament a l'edat de 18 anys va començar a intentar unir-se al món laboral. Les primeres experiències van ser bastant desesperançadores: contractes de tres mesos, de setmanes, de dies, d'hores. I en diferents ocupacions, quasi mai relacionades amb la seva "professió": missatgeria, hotels, restaurants, comercial de venda de llibres, tallers mecànics, etc.

Després de tres o quatre anys fent voltes en cercles, inquiet per trobar sortides més coherents, viatja a treballar a l'estiu a les Illes (Formentera, Eivissa), generalment amb contractes de temporada, a la restauració.

Aquest últim any tenia una oferta de treball, mitjançant una ETT europea als Països Baixos. Va fer la prova i, quan semblava que tot anava bé, a causa d'un desacord entre l'ETT i l'empresa, va d'haver de tornar a casa, sense cap compensació. Ell havia pagat el viatge.

Avui, està pendent de consolidar, a Eivissa, alguna de les "ofertes" que té.

Què destaquem de la situació d'en Pau?

- En els seus 14 anys de vida laboral, ha fet un procés d'assimilació de la temporalitat, la precarietat i la desocupació. El món del treball és, per a ell, una realitat dispersa i èticament negativa. Això afecta també la visió que té de la societat i del seu funcionament.
- Ha sigut beneficiari permanent, en major o menor mesura, de la solidaritat i la col·laboració del seu entorn familiar.
- El sistema de formació professional mostra la seva falta d'enfocament adequat, la seva falta d'orientació a la persona i a les seves qualitats. El sistema només pretén donar a la persona una qualificació que li serveixi per obtenir feina, sigui la que sigui, la que en cada conjuntura estigui més sol·licitada.

Quan **l'atur al país** està al voltant del 25% de la població, creix l'empobriment.

No obstant això, **les dificultats en la recerca d'ocupació no són les mateixes per a tothom: joves sense experiència** o amb baixa qualificació, la gent gran poc polivalent i amb dificultats per a reciclar-se, arriben a assolir xifres d'atur el doble la de mitjana.

A més, com més temps es roman a l'atur, més difícil resulta sortir-ne: la mala referència que suposa per a les empreses, el desfasament professional creixent de la persona aturada, el seu desànim en augment,... **S'entra en un cercle viciós.**

SENSE OCUPACIÓ

Latifa, lliurada a la família

Jo sóc d'un poble a prop de Larache, Marroc. Tinc 33 anys, sóc la segona de cinc germans. El més gran és a França; jo, aquí a Sant Boi, i dues noies i el germà petit, amb la meva mare. El pare ja va morir. Una de les meves germanes es casarà al setembre amb un jove del mateix poble que està treballant a Itàlia. Jo també estic casada i tinc una filla de quatre anys i un nadó de tres mesos.

Vaig poder venir aquí per la reunificació familiar. El meu marit és de Larache i ja fa 9 anys que va deixar el Marroc, va ser primer a França i després va venir aquí perquè un membre de la família li va oferir feina. Quan va comprar el pis, va proposar a la meva mare que es volia casar; ens coneixíem, però no eren nuvis. Jo ja havia estat casada, però vaig tornar amb la meva família perquè entre el meu marit i la seva mare em maltractaven. Ara estic bé amb el meu marit.

Vaig estudiar l'ensenyament bàsic i llavors vaig aprendre a brodar amb la meva mare, que ha treballat brodant a màquina, especialment llençols per a casaments (aixovars). Les meves germanes també cusen, però teníem pocs encàrrecs perquè al poble hi ha moltes persones que tenen petits tallers. Es guanya molt poc, uns 2 euros al dia. Així que jo preferia casar-me amb un home que em donés l'oportunitat de venir aquí.

De seguida va néixer la meva filla i el primer any no sortia de casa; no parlava amb ningú perquè no entenia gens de castellà ni de català. Llavors, a través d'una cosina, vaig aconseguir una casa per netejar. Ella m'acompanyava a parlar amb la senyora perquè jo no entenia res. A poc a poc, vaig trobar més

cases per treballar. Deixava la nena a casa d'una dona magribina que la cuidava per 300 € al mes; és millor que la llar d'infants perquè s'adapta a l'horari que tu necessites.

No m'importa treballar netejant cases; les dones marroquines som molt de cuidar la casa i la família. Ara m'estan pagant 10 € l'hora. Fa dos anys que el preu de les hores no s'incrementa encara que poc temps abans ja s'estaven pagant a Barcelona a 12 euros; però després va caure pel nombre de dones que estàvem buscant aquesta

feina, i també dones llatines. No tindrè pensió de jubilació, però en tindrè de viudetat, *inshalla* (si vol Al.là), tot és conformar-se...

El meu marit treballa molt a la nit, perquè l'empresa és responsable del manteniment del ferrocarril. De vegades havia dormit només tres hores i després anava a treballar el cap setmana amb el seu cosí, de paleta. Ara fa temps que no el crida perquè no hi ha feina. Gràcies a Al.là està assegurat a l'empresa; com que és un molt bon treballador, l'encarregat el tracta bé.

Ara, des que he tingut el nen, he tornat a treballar en llars; tinc tots els dies de la setmana; me n'han fallat algunes per la crisi, però me n'han sortit d'altres, encara que només al matí, de nou a una. La nena es queda a l'escola en acollida i el nadó, amb la meva cosina, que té dos nens petits. Llavors, a la tarda, ens alternem la cura de les criatures i ella fa les seves neteges. Ara ella està compartint una habitació en un pis; és

per això que durant tot el dia està a casa meva amb els nens, perquè és millor per tenir-ne cura.

No tinc temps per anar a classe per aprendre català o castellà, però lentament milloro en comprensió, encara que per fer aquesta conversa he necessitat la meva cosina.

Ara treballo menys que abans; al principi treballava tot el dia i també els caps de setmana si em trucaven; però ara, amb dos fills tinc molta feina a casa i no puc fer-ho tot.

Si aquí les coses es possessin molt difícils, que no tinguéssim feina, ens agradaria tornar al Marroc; però, si continuem com ara, pensem que podem fer la nostra família, treballant dur, perquè també hem d'ajudar. Amb el temps, somio a comprar-nos una casa al nostre poble per poder tornar-hi quan siguem grans i per poder instal·lar-nos-hi durant les vacances.

Pel que far a la crisi, opino que està molt malament; el marit de la meva cosina ha passat molt de temps sense treballar. Ara és en un bar i fa tantes hores que als seus fills no els veu. Això és una llàstima, perquè els nens necessiten l'educació també del pare. Conec persones que han retornat al poble, ja que allà com a mínim tenen la casa de la família. Al Marroc es viu bé, però el problema és que no hi ha cap feina. No sé com el meu país pot evolucionar per resoldre el problema de la pobresa i la desocupació, però confio en Al.là i crec que tot millorarà.

Estic contenta perquè he estat capaç de crear una família, i no m'importa treballar dur per sortir-nos-en. Pateixo molt per la meva mare, que té una petita pensió de vídua i ha de mantenir els seus fills; si no fos per l'ajuda que li arriba de nosaltres, tot just tindrien per menjar. *Inshalla* (gràcies a Al.là), la meva mare té un camp d'oliveres i blat, que treballen els meus germans.

Cada estiu hem anat al poble. L'any passat vaig enviar la nena sola en avió perquè passés l'estiu amb la família; és bo per a ella l'educació que rep de la família al Marroc.

El meu principal problema és que no tinc permís de treball i no puc pagar la cotització. En algunes cases m'han ofert fer-me els papers, però jo prefereixo no tramitar-los; aquests diners els necessito per arribar a final de mes. AI.là recomana no fer tractes amb els bancs, i no tenir beneficis en excés, així com

ajudar i donar almoines als pobres. Estic satisfeta amb el que tenim i confio en AI.là.

Què destaquem de la situació de Latifa?

- La Latifa es conforma amb el salari rebut, encara que ha disminuït el preu de 12 € a 10 €. No treballa més perquè no compta amb més temps, ja que també ha de tenir cura de la seva família.
- No parla de la necessitat d'un temps d'oci, de fer activitats per al creixement personal, per a la comunicació amb altres persones, etc.
- Amb els ingressos que guanya no veu factible inscriure's a la Seguretat Social. No només s'està negant la jubilació sinó l'obtenció del permís de treball.
- Dependre del seu marit li resulta "normal".

- No apareix el desig de trobar un treball amb drets laborals ni el de millorar la seva capacitat.

La precarietat en el treball és extrema quan ningú reconeix el teu treball, reconeixement efectiu. Sense cap salari, sense horaris, sense contracte de cap tipus. Fins i tot no es té en compte en les estadístiques de frau a l'Estat.

Precisament les tasques que requereixen una atenció més integral de la persona (compromesa "en cos i ànima"), **la cura de la vida familiar i la llar** no té el més mínim reconeixement social. Una paradoxa de la societat que diu molt sobre la qualitat (inhumana) del nostre actual sistema, que revela el seu marcat caràcter masclista.

ALGUNES DE LES CAUSES DE LA PRECARIETAT DEL TREBALL

En el mercat, l'espiral de competència entre empreses per abaratir costos els porta a minimitzar les seves plantilles i optar per una major subcontractació de llocs de treball. Es tracta d'eludir regulacions laborals més o menys dignes desplaçant l'escenari laboral a àmbits on la normativa és més avantatjosa per a l'empresa, o fins i tot on acaben vulnerant-se amb total impunitat. Al final de la cadena de subcontractació, les treballadores esdevenen empresa d'una sola persona. Així acaben desapareixent contractes de treball i tot es redueix a les relacions comercials entre empreses, sense regulació de drets laborals.

La prioritització de negoci de màxima rendibilitat porta a intentar ajustar al màxim l'ús de les persones (recursos humans) a les necessitats de la producció, flexibilitzant per a això les relacions laborals tot el necessari, a través de l'abús dels contractes temporals i a temps parcial.

La dificultat de subsistència de petites i mitjanes empreses en sectors amb problemes per tirar endavant en una economia molt competitiva, o la mateixa necessitat de subsistència de moltes treballadores han alimentat una economia submergida.

La manca de reconeixement efectiu del treball de la cura de la vida familiar i la llar porta, especialment a les dones, a una extrema precarietat. Ni la legislació, ni les organitzacions sindicals, ni les mateixes dones són conscients, moltes vegades de la seva situació.

Globalment, les causes de la precarietat laboral poden estar ubicades a:

- **L'incompliment del contracte social** (per a la recerca del bé comú) entre els governs i la ciutadania
- **El poder absolut dels grups multinacionals** en diferents sectors industrials (energia, alimentació, telecomunicacions, indústria farmacèutica, minera, armes,...) i la salut, l'educació, la seguretat,...
- **La igualtat a la baixa**, a nivell mundial de les condicions de treball;
- **El servilisme del poder polític institucional** (governos) de les directrius econòmiques del mercat i del món financer.
- **La immoralitat del sistema** (pèrdua de la centralitat de la persona), que alimenta la cultura que s'estén i que la gent interioritza.
- **La manca de sensibilització i participació de persones** que interiorment se senten impulsades per donar-ho tot pels germans i germanes d'aquest món, és a dir, la manca de sentit social i polític de la nostra existència

- **Falta de concreció** (programes, estratègies, polítiques...) del que entenem pel bé comú, la solidaritat, el destí universal dels béns..., en última instància, concrecions de què entenem per igualtat i justícia social.

ALGUNES DE LES CONSEQÜÈNCIES DE LA PRECARIETAT DEL TREBALL

- **Ingressos econòmics insuficients** per a una vida digna.
- **Vida al servei exclusiu del treball**, sense a penes temps per atendre les dimensions cultural i espiritual de la persona i per compartir la vida.
- **Frustració, conformitat i resignació** sobre què és la dimensió de la persona que es desenvolupa a través de l'exercici professional digne.
- **Mercantilització de treball**, com a moneda de canvi per a la subsistència, no com un mitjà de realització personal.
- En la seva impotència i resignació davant la precarietat, la persona treballadora i la seva família poden arribar a **sentir-se mancats de dignitat com a persones**.
- **Pèrdua de drets laborals**: baix salari, sense vacances, sense permisos. Inestabilitat laboral,

vulnerabilitat, empobriment i deteriorament dels individus i les seves famílies.

- A força d'actuar segons certs principis (priorització d'interessos minoritaris, resignació davant els poders econòmics), aquests principis poden arribar a considerar-se "naturals" i **es perd qualsevol esperança i fins i tot la voluntat de canvi.**
- S'estén (especialment des d'algunes instàncies polítiques) **una imatge de la treballadora de l'economia submergida com la d'un personatge antisocial** i se l'acusa de cobrar la prestació d'atur mentre realitza activitats remunerades.
- **S'alimenta el frau fiscal i el frau social**, i es deslegitima la democràcia, en negar a la pràctica el dret a un treball digne.
- **La mateixa economia submergida** (conseqüència de la precarietat) **es converteix en l'argument de la desregulació laboral**, amb el pretext de la reducció de costos laborals i així facilitar la legalització de moltes activitats econòmiques i, amb elles, de les seves treballadores.

- **S'alimenta la cultura masclista**, especialment contra el sector de les treballadores de la cura i de la llar, així com de la vida familiar.
- **S'aprofundeix la discriminació sobre els grups amb més dificultats** en la inserció laboral (joves, migrants, dones).
- La *mala vida* laboral de la persona o persones adultes responsables de la família fa que **els infants i joves en edat d'estudiar pateixin un procés deficient** (pel que fa als resultats acadèmics que serien desitjables i, sobretot, pel que fa al seu desenvolupament emocional, a la seva satisfacció, alegria i felicitat en el món dels aprenentatges i de la convivència escolar). D'altra banda, també tenim infància treballadora (als bars, a casa tot ajudant en el muntatge de peces -feines de l'economia submergida-, etc.).

JUDICI DAVANT LA PRECARIETAT DEL TREBALL

- **La dignitat de la persona implica drets** que han de ser reconeguts de manera efectiva en la vida social i en l'acció política.
- Conseqüència d'aquesta dignitat és **la centralitat de la persona a la feina** (la persona com a subjecte no com a objecte). El treball és la manera de posar les nostres capacitats al servei del bé comú de la societat. Quan el treball està lligat a una feina ha de

permetre el creixement personal i professional de la treballadora, i ser font dels recursos necessaris per a una vida digna d'ella i la seva família.

- **Les institucions** (públiques i privades) **han de ser al servei de la societat** (pel bé comú), obertes a la participació democràtica.
- **Les persones**, amb la nostra acció política (dins l'àmbit familiar, veïnal, laboral, ciutadà) podem **promoure, a través de la denúncia, la proposta i la pròpia acció, el bé comú.**
- **La precarietat laboral reclama canvis legals** que només seran possibles com a resultat d'una acció política compromesa de persones per la dignitat de tothom i pel bé comú.
- **Aquesta acció política només arribarà si ens ajudem mútuament** a escoltar la crida interior que totes tenim a la vida en comunió (col·laboració), a l'amor fratern, amb especial atenció a els més empobrides.

I TU...? I EL TEU ENTORN...?

- Coneixes persones en situació precària en el seu treball? Tu estàs en aquesta situació? Quins elements, circumstàncies,... veus que facin precari aquest treball?
- Coneixes alguna entitat, organització,... que treballi a favor de la gent precària: ajut econòmic, assessorament, organització, informació?
- De segur que hi ha persones amb treballs precaris que lluiten pels seus drets:
 - Coneixes alguna d'aquestes lluites? T'interesses per això?
 - Quines són les seves reivindicacions?
 - Fas o podries fer alguna cosa per solidaritzar-te amb elles?

Pots trobar-nos a:

**GOAC BARCELONA - C/ Tapioles, 10
08004 Barcelona**

goac.bcn@gmail.com

<http://goacbarcelona.blogspot.com.es/>

Facebook: [Goac Barcelona-Sant Feliu](#)

Twitter: [@GOACBarnaSFeliu](#)